

Tematisau violenza sexuala

Tematisar igl abus sexual e presentar igl agid a disposiziun a persunas pertuccadas da maldiever ei stau igl intent dad ina scuntrada il margis vargau ella biblioteca da Trun. Envidau han la Giuventetgna Cadi e la biblioteca da Trun alla occurrenza organisada el rom dad ina campagna digl Uffeci da sandadad grischun. Ils organisaturs han schau preleger igl autur e reschissur *René Schnoz* dall'ovra «Nacht im Dunkeln» da Valentin Vincenz. Igl autur permiert ha cun siu roman vuliu dar ina vusch allas unfrendas da violenza sexuala. La prelecziun ha dau anim ad ina discussiun tgamunada dalla meinafatschenta digl Agid grischun cunter aids e terapeuta da sexualitad, *Judita Arens*. Ella ha buca sulet explicau ils sustegn che stess oz a disposiziun ad Amanda, la persuna pertuccada da violenza sexuala el roman da Valentin Vincenz. Memia biars giuvenils ein aunc oz pertuccai da maldiever e perquei eis ei impurtont, tenor Judita Arens, da comunicar e far attent allas claras reglas che pertuccan sex. «Na vul dir na e sulet in gie ei in gie.» (fmr/ac) **Pagina 5**

«Na ei na e gie ei gie»

Co san ins impedir abus sexual e sustener unfrendas giuvnas malduvradas? Quei han ils presents ad ina scuntrada ella biblioteca da Trun discutau il margis vargau suenter ch'igl actur e reschissur René Schnoz ha prelegiu ord l'ovra digl autur Valentin Vincenz, «Nachts im Dunkeln.»

Andreas Cadonau/FMR

«Astgan ins tucrar en in bi cural dad ina outra persuna senza dumandar, ni forsa duvra in velo che plai encunter la veglia dil possessur?» Reglas da sedepurtar el mintgagi ha la meinafatschenta digl Agid cunter aids dil Grischun, *Judita Arens* tematisau il margis vargau ella biblioteca da Trun. Plidentau ha la terapeuta da sexualitad cun sias damondas l'integritad corporala e sexuala che vegn buc adina respectada. Da maldiever sexual ein biars carstgauns pertuccai, era carstgauns giuvenils. «En media ein duas scolaras e scolaras da mintga singula classa da scola en ina moda ni l'outra confruntai cun maldiever sexual.» S'exprimida ei la meinafatschenta digl Agid cunter aids e terapeuta da sexualitad il margis vargau a caschun dad in'occurrenza organisada enteifer l'acziun da prevenziun dalla sanadad digl Uffeci da sanadad dil cantun grischun. Envidau alla scuntrada a Trun han *Gabriela Cabalzar* dalla Giuventetgna Cadi e las bibliotecaras dalla biblioteca da Trun.

Dau ina vuscha allas unfrendas

Amanda, la giuvna protagonista dil roman da Valentin Vincenz; «Nachts im Dunkeln» ha giu negina schanza da sedustar encunter la violenza sexuala da siu patrun. Igl autur e reschissur *René Schnoz* ha schau repassar en sia prelecziun il destin dalla giuvna ch'igl autur ha schaffiu per dar ina vusch allas unfrendas digl abus sexual. Ad Amanda ha igl agid muncau per vegnir

a frida cun sias experienzas e sia psica ha pitiiu massivamein. Quei sto buc esser, Judita Arenas ha buca mo plidentau las reglas da giug quei che pertucca il sex: «Na ei na e sulet gie ei gie.» Reglas che ston era vegnir intermediadas e plidentadas en scola e cun la giuventetgna. La scuntrada ella biblioteca da Trun ha era vuliu mussar tgei sustegn che stess oz a disposiziun ad Amanda per gidar da vegnir a frida cun siu destin. Diversas instituziuns ed organisaziuns sco per exempel igl Agid cunter aids porschan sustegn. Per la terapeuta da sexualitad eis ei impurtont da schar vegnir a plaid e porscher in'ureglia allas unfrendas. «Ins sto denton desiter da gir als pertuccai co dumignar la situaziun, els ston sezs prender las decisiuns necessarias.»

L'unfrenda resenta turpetg

Alla historia da Valentin Vincenz attribuescha Judita Arenas da haver documentau bein la situaziun da pussonza che meina a maldiever sexual. «Quei ch'igl autur ha tralasciau empau ei da tematisar il turpetg.» Biaras unfrendas dad bus sexual enqueran la cuolpa tier sesez, gi la terapeuta. Pervia dalla vergugna resentida untgeschan ellas il sustegn. «Ei dat denton in summa negin cumportament, seigi quei cun sevestgir ni sedepurtar che legitimescha maldiever sexual.» Ed igl ei aunc adina aschia che la plipart da quei maldiever sexual succeda el ravugl famigliar. In fatg che levgiescha buc exnum da surmuntar il turpetg. Buca cuntenta ei Judita Arenas cun la revisiun dil dretg penal che pertucca il maldiever sexual acceptada dacuort dil parlament federal. In dretg penal che sereferescha al principi «na ei na» tonschi buc per evitar avischunaziuns corporalas buca giavischadas. Mo era per la terapeuta da sexualitad ei clar ch'il dretg penal vegn en funcziun cura ch'enzatgei ei gia schabegiau. «Secapescha ch'igl ei meglier da gia impedir abus sexual.» Con fetg ch'il dretg penal po in summa impedir maldiever sexual ei dispiteivel e tuttina eis ei per Judita Arenas impurtont che las reglas da giug ein claras. «Per las unfrendas eis ei impurtont da saver che malsecuntener, malgistia e violenza vegnan buc acceptadas.»